

One na glavnom portalu postavljene su 1969. One na osam po-
lja isto u reljefu donose prizore iz Novog Zavjeta. To su: dolazak
mudraca, Isus dvanaestogodišnji dječak u hramu, krštenje Isusovo
na Jordanu, Isus ozdravlja gluhonijemog, Isusov govor na gori Bla-
ženstva, Isus pred Pilatom, Kavlarija i Uskrsnuće . . .

Vratnice jednog i drugog portala djeluju estetski ugodno. Pravo
su umjetničko djelo. »Svojom se reljefnom figurativnošću izvanredno
uklapaju u starodrevni ambijent i s njime sačinjavaju skladnu cije-
linu.« (Dr Devetak).

K ovome treba nadodati da čitava katedrala ima suvremenu
i ukusnu rasvjetu koja je odlično istakla svu njezinu ljepotu. Tako-
đer je s uspjehom provedeno ozračenje katedrale sa uređajem koji
je poklonila Caritas. Iz gore iznesenog vidi se koliko je toga kated-
rala dobila pod upravom sadašnjeg Biskupa.

Tako eto kroz vijekove ona se ulijepšava, obnavlja. Svi ovi
novi objekti daju joj još veću dražest i ljepotu.

»Šibenčani se mogu s pravom ponositi monumentalnošću svoje
bazilike. Ona je pred čitavim svijetom uzvišen spomenik njihove žive
vjere, ustrajnog pregaranja i dobrog shvaćanja trajne ljepote« (D. K.
Stošić).

Fra Joakim Friganović

VRHOVNA VLAST U CRKVI

Na biskupskoj sinodi u Vatikanu došlo je skoro do očite prepirke
između članova sinode. Jedni naglašavaju papino prvenstvo i vrhov-
no učiteljstvo, a drugi opet vrhovnu vlast biskupa. U nekom pog-
ledu nama se može čak činiti, da između ovih dviju konfrontacija ne-
može biti izmirenja. Ali to je samo na prvi pogled nespojivo. Mnogim
istočnjacima se to još i danas čini, a neki su o tome potpuno uvje-
reni. Dok su oni zanižavali vrhovnu vlast pape, Zapad je baš pro-
tivno tome naglasio vrhovnu vlast rimskoga biskupa. Posebice je to
došlo do izražaja na I Vatikanskom saboru. No taj sabor je zbog
okupacije crkvene države predvremeno završio svoj rad, ostavljajući
budućim pokoljenjima nedovršeno. U pitanju je tu naročito biskup-
ska vlast. I Vatikanski sabor nije to zaobilazio, a nije imao ni vre-
mena ulaziti u to pitanje. Pa i II Vatikanski sabor iako je naglasio
kolegialnost biskupa, nekako nije izveo na čistac odnos između vr-
hovnog poglavara Crkve i vrhovne vlasti biskupa u Crkvi. Priznati
naime moramo, da je i papa biskup Crkve, samo da je on uz svoje
biskupstvo još i poglavar Crkve. A sada se pitamo: U koga je onda
vrhovna vlast Crkve? Pravilan odgovor je: Kod pape i biskupa. Krist
je doduše Petru izručio vrhovnu vlast, ali one riječi izgovorene kod
Genezareskog jezera »Pasi janjce moje, pasi ovce moje.« (Ivan, 21,
16—18) mogao je Krist Gospodin izgovoriti i ostalim apostolima. Pa
zar nije sve odreda kroz tri godine pripremao za navještanje evan-
delja? Ali Kristu je dovoljno ako govori samo Petru, jer će Petar
kasnije »učvrstiti braću svoju«. (Luk. 22, 32) Pa i sada je jedna od
osnovnih dužnosti Petrova nasljednika, da učvrsti vjeru biskupa i
vjernika. Tu dužnost i vlast ujedno predao je Krist samo Petru i nje-
govim nasljednicima. Međutim, vrhovna vlast papina nije isključivo
samo njegova osobna vlast, nego je to vrhovna vlast cijele Crkve, a

predana je papi i biskupima. Naravno je, da može papa i sam odlučivati, jer se ne može zamisliti, da bi papa za svaku stvar, naročito važniju, koju treba riješiti, sazvaio sve biskupe svijeta. Kada sam rješava, zastupa biskupe cijeloga svijeta. Pa i biskupi na biskupskoj sinodi zastupaju sve ostale biskupe širom svijeta. A ako se stvari nejasno iznose, naravno da onda dolazi do poteškoća. Prema tome vrhovna vlast u Crkvi predana je biskupima sa papom na čelu, samo da je vršilac te vlasti u praksi najčešće papa sam. Pa i ranije je tako bilo, samo da je Rimski kurija, tako se čini, baš namjerno biskupe držala u sjeni papine vrhovne službe. Većom demokratizacijom u Crkvi obnovit će se staro načelo vrhovne vlasti u Crkvi. S time papa neće ništa izgubiti, a Crkva ništa pridobiti, za razliku od prijašnjeg, da će mjesto biskupa u Crkvi biti određenije. Zato moramo kolegijalnost biskupa s papom na čelu pozdraviti, ali ne kao neku »novotariju«, nego kao prastaru Crkvu Kristovu.

Vilko Šolinc

UOČIVŠI SITUACIJU (EIDOTES KAIRON)

Rim 13, 11

Kao što je u Crkvi postojala philosophia et theologia perennis, tako se mislilo da postoji i theologia pastoralis perennis. Na čovjeka se gledalo kao na neki teološki objekt, povjeren spasiteljskoj brizi Crkve. Crkvi je prije svega bilo do spasenja besmrtno duše pojedinog čovjeka, koji treba da pobožno sluša, prihvaća, osluškuje i podloži se uputama Crkve. Tako je došlo do izgradnje čvrstih oblika dušobrižničkog rada, koje su — bez obzira na odveć moralistički usmjerene propovijedi — uvijek na isti način primijenjivali i izvodili. Posebnu odgovornost Crkve za svjet pretjerano su gledali samo u tom smislu, što »svijet« trajno prijete čovjekovu spasenju, tako da je to u odnosu na svijet moglo davati samo kritičku budnost. Nije uzalud slika Crkve kao jedne od svijeta opsijedane, ali neosvojive tvrđave (»gledajte dom pun slave«) spadala na omiljele izraze Crkve koja je samu sebe tako shvaćala.

Crkva je međutim po želji svoga Osnivača i Gospodina kvasac i sjeme na njivi svijeta. Ona nema pravo da vlada nad ovim svijetom ili da se iskopča iz svijeta. Naprotiv, ona treba da svoju službu vrši u ovome svijetu i nudi je svim ljudima. Prema izrazu prispodobe o milosrdnom Samaritancu i slikovitom govoru o sudu svijeta (Mt 25) ona ne smije pitati, da li će kod služenja nešto dobiti ili ne. Ona treba da nudi spasenje svim ljudima i da svim ljudima pomaže kako da svoje ljudsko dostojanstvo ostvare na ovome svijetu. Stoga služenje siromasima i bijednicima, služenje u miru i borbi protiv nepravde, obeščaćenja i bijede isto onako kao i propovijed i sakramentalno djelovanje spadaju na njezine bitne zadatke.

Crkva današnjice prihvaća ovaj zadatak služenja. Stoga svaki dušobrižnik mora uočiti situaciju, u kojoj se nalazi i u kojoj žive njemu povjereni ljudi. On mora trajno iznova pitati, koji je nalog namijenjen njemu kao odgovornom članu Crkve da bi bio sposoban pružiti ovdje i danas kršćansku istinu i kršćansku ljubav. Mehanističko osiguranje spasenja pojedine duše i samodostatno pastoralno djelovanje nisu više dovoljni za ovaj zadatak. Baš stoga što Krist zna, da Crkva nije od ovoga svijeta, on vidi pozitivne mogućnosti,